

našega domačega blaga in pridomkov, da jim ne moremo več prodajati tako lahko in dobro, kakor poprej, denar ne prihaja več redno med ljudi, denarja med njimi ni. — Tuje blago jemlje nadalje tudi našim rokodelcem, obrtnikom in fabrikam poprejšnji zaslužek; rokodelci stradajo ali kradejo, fabrike umirajo ali stojijo. Ako še sedaj potegnejo slabe letine, ako se stroški pri hišah, srenjah, deželah in v državi čez red pomnožijo, potem ne more drugače priti, kakor je sedaj pri nas — občna stiska. Konservativni može so to prerokovali in svarili, ali poslušal jih nihče ni — zavladal je liberalizem in jegovi puhli, nepraktični, škodljivi in nevarni nauki pri nas povsod in zato imamo sedaj tudi povsod razdor, propad, nevoljo, nesrečo in stisko; in ni videti, da bi nje bilo kmalu konec! Nesrečni narodi od liberalnih nauk zapeljani bodo morali izpiti kupico do dna, katero njim je liberalizem v verskem, šolskem, nravskem državnem pa tudi gospodarskem oziru nalil!

Cerkvene zadeve.

Sv. Oče Pij IX. namislijo skoro imenovati nove kardinale in govori se, da bodo tudi naš novi solnograški nadškof dobili čast kardinala. Papeža je te dni obiskala bivša francoska cesarica z svojim edinim sinom Napoleonem, kateremu so Pij IX. pri krstu boter in ki utegne še kedaj francoski cesar postati. Milo so ga opominjali, naj ostane sv. Cerkvi verno ndan, ali mladi princ ni stalen; kmalu potem je obiskal italijanskega kraljeviča Humberta, ki ga skuša med frajmavrerje sprejeti. No, rajni Napoleon III. je tudi bil frajmaurer, pa je nesrečno končal v prognanstvu.

Judovski liberalni listi objavljajo ob praznikih katoliških radi take sestavke, v katerih zavržena judovska smet predrzno psuje najsvetejše krščanske resnice, skrivnosti in naprave in zapeljuje kristijane, ki jih lagodno in pregrešno berejo, v zaničevanje sv. vere in potem v neverstvo in pogubljenje. Naša mesta in trgi so polni takih grdih in nevarnih listov. Slišimo, da tudi med naše slovensko ljudstvo na deželi zopet marljivo iz Gradca pošiljajo in silijo frajmavrerski list: „Dorfbote“, ki jim pači versko prepričanje in kuži krščanske čednosti. Varujte se ga bolj, kakor kuge! Kajti on ne mori teles, ampak pogublja duše, katere je Sin božji drago kupil.

Zaničevanja sv. križa, ki se je zgodilo v Lincu našim bralcem ne moremo zamolčati. V tamošnji meščanski šoli je leseni križ padel raz stene na tla; pobrali ga so potem in vrgli za omaro; ali tudi tu ga niso trpeli, ampak odnesli v predvežico — stranišča! Ubogi križani Gospod! tako se godi z podobo tvojega trpljenja in našega odrešenja v šoli linčkega mesta!

Služba božja brez duhovnika se vrši v farnej cerkvi v Himmelwitz-u v Šleziji na Pruskem, ker je pruska vlada faranom zaprla obadva duhovna

pastirja. Vsako nedeljo in praznik vabi mežnar z zvonjenjem vernike, ki se ob znani uri v svoji lepi cerkvi po navadi zberó; orglar sedi pri orglah in orgla, verniki pa pojejo najprej lavretanske litanije in potem mešno pesem. Po sanctus-u utihnejo orgle in petje in vse gleda žalostno na sv. altar, kder sicer sveče gorijo, ali mešnika pred njim ni in Sina božjega v sv. skrivnostih na njem tudi ne. Skoro vselej se v teh trenutkih po cerkvi sliši glasno jokanje; ovce so brez pastirja in brez sv. Rešnjega Telesa. To je nasledek preganjanja sv. Cerkve na Pruskem!

Gospodarske stvari.

Špargel (*Asparagus officinalis*.)

M. Težko se bode med obilnim številom raznih zelenjav ktera našla, koja bi zdravju človeškega trupla toliko ugajala, kakor ravno špargel. Posebno blagodejno deluje na ledvična opravila in marsiktera škodljiva stvar bi v truplu ostala in ga boleno napravila, ktero pa povžitega špargelna soki po naravnem potu iz trupla pospravijo. Pa tudi vrtnarju, kateri prireja razno zelenjavo za prodaj, vrže ravno poprodani špargel lepega denarja in tedaj je špargel tudi kot trgovinska stvar vse priporočbe vreden in želeti bi bilo, da bi se njegove pridelave ne samo vrtnarji ampak tudi naše gospodinje bolj marljivo poprijele, kakor se to dosedaj godi. In ravno zato hočemo o špargelnu in njegovi pridelavi lanske razprave o raznih zelenjavah nadaljevajé nekoliko bolj obširno govoriti.

Špargel, kateri se po vrtilih prideluje, je ali zelene ali belkaste barve in gledé okusa dajejo nekteri zdaj prvi zdaj drugi sorti prednost. Razlika v okusu je pa večidel le bolj odvisna od boljše ali slabše obdelave špargelnove. Med raznimi sortami, ktere se najbolj obrajtajo, se morajo sledeče imenovati: a) ulmski špargel z debelimi višnjelimi stebli, b) darmštadtski z svitlimi in c) orjaški špargel z posebno debelimi stebli.

Špargel je domača, prav trdna in večletna rastlina. Kdor ga hoče po pravilih umnega vrtnarstva prirejeta, naj se ravna po sledečih ravnilih: 1. Zemlja za špargel ne sme biti ilovnata, kremenasta in kamenita, ampak mora imeti toplo in suho lego. 2. Kolikor globokejšé je zemlja obdelana in kolikor rahlejša, toliko krepkejši špargel se zaredi in obraste. Zato so taki prostori na vrtu najboljši za špargelnovo pridelavo, ki so globoko z sipasto prstjo, s stolčeno opeko ali z drugim drobirjem nasuti. Tudi čista peskovina je priležna, ako se ji dosti gnoja podati more. 3. Treba je toraj zemljišče za špargelnove nasade kolikor mogoče najbolj globoko prekopati ali rigolati zlasti, če je zemljišče bolj neobdelana celina in ne nasuta prst. 4. Pregloboko polaganje špargelnovih korenin nič kaj ne kaže. Najbolje je, jih